

KOT

Læs om: Mogens Ballins Værksted. Tur til Tegnens og Wil-lumsens museer. Ursula Munch-Petersens på Vejen Gymnasium, kunstforeningens udstillinger på Vejen Bibliotek. Kvindelige kunstnere. Mortensen maleri fra Louisiana...

KUNST OMKRING TROLDEN

NR.3, 18. ÅRGANG, MARTS 2010

K.O.T. Kunst omkring Trolde udgives i samarbejde mellem Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn og Vejen Kunstmuseum. Bladet udkommer fire gange årligt.

Redaktion:

Kirsten Abelsen (ansvarshavende)

Teresa Nielsen, teni@vejenkom.dk

Lay-out skabelon:

www.helle-jensen.dk

Tilrettelæggelse:

Frederik Madsen

Oplag: 1000 stk.

Trykning: LH Grafisk.

Abonnement: Medlemmer af kunstforeningen får bladet tilsendt.

Bladet ligger fremme på museet og sendes til museets samarbejdspartnere.

Museums- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn

Formand: Frode Bertelsen

Ludvig Schrødersvej 10D, Askov

6600 Vejen

tlf. 7536 2192

karenfrode@vejen-net.dk

Redaktør: Kirsten Abelsen

Øster Allé 4

6600 Vejen

tlf. 7536 4786, mob. 4142 6220

kirsten.abelsen@email.dk

INDHOLD

Nyt fra Vejen Kunstmuseum, side 3

Kunstforeningens arrangementer, side 9

Ursula Munch-Petersens keramiske relief, side 10

Udflugt til Rudolph Tegn timers- og J.F. Willumsen museer, side 15

Fordrag om J.F. Willumsen som kunstner og menneske, side 16

Mogens Ballins Værksted, side 17

Maler og grafiker Ole Bjørn Petersen, side 21

Anne Østergaard på Vejen Bibliotek, side, 23

Forsiden

Et udvalg af varer fra Mogens Ballins Værksted. Vasen med hank er tegnet af Gudmund Hentze (varenummer K13, K=kobber). Skålen eller askebægeret med pigefiguren er tegnet af Mogens Ballins ungdomsven, maleren Ludvig Find, der er repræsenteret på Vejen Kunstmuseum med sit malet portræt fra 1905 af hustruen. Skålen blev produceret i bronze (B99) og tin (T193). Det er uvist, hvem der har været ansvarlig for udformningen af kobbervase med emaljedekorationen. Den har varenummer K45. Alle tre værker tilhører samleren John Hunov.

Foto: Pernille Klemp ©

NYT FRA VEJEN KUNSTMUSEUM

Af Teresa Nielsen, museumsleder

I løbet af vinterferiens uge 7 var mange børn og voksne på museet for sammen at løse ferieugens jagt på Nordens Guder. Blandt de rigtige besvarelser blev trukket lod om et par vimpelfisk. Den ene gik til Selma Hvas Bjerre fra Vejen, den anden til Laust Petersen fra København. Onsdag og torsdag var der annonceret værkstedsaktiviteter ved Beata Fabricius og Jette Löwén Dall på Billedskoleloftet. Med over 100 deltagende børn og voksne var der rigtig god søgning, og god brug for alle de frivillige hænder, der hjalp med det praktiske. Tak til alle for et par hyggelige og lærerige eftermiddagsforløb, hvor der var mulighed for at blive klogere på grafikens verden. Alle nysgerrige har mulighed for at følge arbejdet i værkstedet ved at gå ind på museets danske velkomstsider, og dér klikke på *Vinterferieværkstedet*, hvor man kan opleve Henning Ranums beretning i ord og billeder.

Et nyt kunstværk til Vejen

Den 20. maj 2010 bliver der fest på Østerbyskolen i Vejen. Det sker i anledning af, at skolen fra Ny Carlsbergfondet har fået et ganske stort kunstværk. Det er skabt af billedhugger Tine Hecht-Pedersen, der i 2007 på Vejen Kunstmuseum modtog Valdemar Petersen og hustru Esther Moesmann Petersens Legat, og i samme anledning afholdt en stor separatudstilling. Blandt gæsterne var Fondets direktør, Hans Edvard Nørregård-Nielsen, der indkøbte en samling af Tine Hecht-Pedersens keramiske skulpturer. Som gaver er de nu indgået i museet keramiksamling. Dertil fangede hendes skulpturgruppe fra 1993 - et landskab med huse og fugle - hans blik, som den stod og lyste gipshvid mod en mørkmalet væg. Der kom en forespørgsel om prisen på en støbning i bronze. Tine Hecht-Pedersen, og især hendes mand, billedhuggeren Pontus Kjerrman, har over en årrække oparbejdet mange kontakter i Kina, hvor han jævnligt arbejder - og nu taler han en god del kinesisk! Der blev indhentet tilbud og truffet aftale om genmodellering og støbning i Kina i forlængelse af et af Tine Hecht-Pedersens arbejdsophold i landet i forsommeren 2009. Sidst på året ankom bronzerne til København, og sammen med stenhuggeren gik Tine Hecht-Pedersen i gang med den endelige udformning af værket. Fugle og huse skulle samles på en stor plade, der indledningsvis havde været tænkt støbt i beton, men hvor det endelige valg faldt på en stor, flot granitplade, der som et bord svæver over fire solide klodser. Helheden blev præsenteret først på året 2010 i forbindelse med kunstnersammenslutningen *Comers* fernisering på Sophienholm, hvor værket stod udenfor med

Tine Hecht-Pedersen (t.h.) fotografert den 5. marts 2010 af Steen Møller Rasmussen sammen med Malene Bach ved tildeling af Anne Marie Telmányis Legat.

parken som baggrund. Undervejs blev det besluttet, at skulpturgruppen opstilles ved Østerbyskolen i Vejen. Nu følger den opgaven med at få værket fragtet og opstillet. Den sidste del af arbejdet er betroet den kyndige murer, Ove Andersen, der har klargjort pladsen ved skolens indgang fra skolegården. På et hævet frem-spring kommer bordet til at svæve på en plads, hvor det dagligt vil blive passeret af hundredvis af børn og voksne. Det bliver spændende at se, hvordan de tager husene og fuglene til sig

Tine Hecht-Pedersens skulptur-gruppe til Østerbyskolen i Vejen foreviget af fotograf Janne Klerk på terrassen ved Sophienholm under sammenslutningen Corners udstilling først på året 2010.

– samt det rum, der opstår omkring skulpturerne og under bordet...

Billedhugger Tine Hecht-Pedersen er født i Risskov i 1958, og vil være en del Vejen borgere bekendt. Tilbage i efteråret 2005 arbejdede hun på Vejen Kunstmuseum, hvor hun stod for Vejen Billedskoles første gipsweekend. Der blev en opfølgning i foråret 2007, hvor teltet på Museumspladsen atter summede af liv. Ind imellem har hun også afholdt gips- og lerværksted som led i museets skoleformidlingsprojekt, *Kunstnermøder*. Hun er i årene 1984-1991 uddannet på Kunstakademiet i København – med indtryk også fra Det frie Akademi i Haag i Holland. Hendes lærere var bl.a. Torben Ebbesen, Hein Heinsen og Bjørn Nørgaard. Hun har desuden gennemført Akademiets studieforløb på den pædagogiske del hos Carsten Juhl. Denne kombination af den frie kunst og det pædagogiske har hos Tine Hecht-Pedersen udviklet sig til en ganske særlig pædagogisk indsigt, som folk bemærker med ord som: "Det er utroligt, som hun kan nå ind til børnene!".

Den 5. marts i år blev Tine Hecht-Pedersen hædret med det store *Anne Marie Telmányis legat for kvindelige kunstnere*. Gad vide, hvad hun bruger de 100.000 kr. til – måske en god rejse med hele familien?!

En krølle om Jens Lund og et par Cobra kunstnere

Kort efter mobilemesteren Ib Geertsens død lå der en telefonbesked fra hans viv, Birthe. Omhyggeligt havde han i en bog noteret, at den ved hans død skulle overdrages til Vejen Kunstmuseum – en aftale, som vi flere gange havde talt om, og som hun fulgte op på. Midt i en mindre snestorm blev bogen den 27. januar 2010 overdraget i hjemmet i Valby. Bogen knytter an til museets specialsamling med værker af tegneren og maleren Jens Lund (1871-1924), hvis livsværk efter testamentarisk beslutning er samlet på Vejen Kunstmuseum. Det drejer sig om et eksemplar af hans pragtbog fra 1899, *Forvandlede Blomster*. Vel ejer museet både kunstnerens søsters og hans enkes specialindbundne udgaver af værket, men bogen fra ægteparret Geertsen har en ganske særlig værdi. Den er i sin tid indkøbt af kunstnerspiren, Asger Jørgensen, der tidligt fattede interesse for Vejen Kunstmuseum. Forgæves forsøgte han i 1960'erne - nu som den mere end nationalt kendte kunstner Asger Jorn (1914-1973) - at overbevise museets bestyrelse

Birte Geertsen ved overdragelse af Jens Lunds bog, "Forvandlede Blomster" 27. januar 2010.

om, at der i samlingen i Vejen lå kernen til nordens symbolismemuseum. Han lavede lister over de kunstnere, man burde indkøbe – og dengang kunne have købt for overskuelige summer – selv viste vejen ved selv at give museet et par Bindsbøll krukker. Begeistret skitserede han også en bogserie, der skulle handle om Jens Lund, tegneren Johannes Holbek (et projekt han gennemførte på Silkeborg Kunstmuseum) og billedhuggeren Niels Hansen Jacobsen, hvis værk han betalte den franske fotograf Gérard Franceschi for at forevige.

I Vejen Kunstmuseums bestyrelse var der desværre ikke videre forståelse for Asger Jorns tanker, der dog på anden vis vakte gehør hos museets kunstneriske konsulent, grafikerer Jørgen Rømer. Med en bevilling fra Ny Carlsbergfondet sørgede han i 1971 for at få indkøbt Richard Mortensens maleri, *Objekter mellem nat og dag. Fjerde gang*, malet i Gudhjem i juli-august 1935. Det tilhørte dengang keramikeren Chr. Poulsen. Maleriet knytter på sin helt egen måde an til samlingen i Vejen, for inspirationen til de slyngede organiske former ligger delvist længere tilbage end surrealismen – den ligger i den flydende billedverden, som Richard Mortensen mødte i den bog, som Asger Jørgensen gav ham med gengivelser af Jens Lunds tuschtegninger – den bog, der nu fra ægteparret Geertsen er overdraget til museet i Vejen! Inspirationen kulminerede i den symmetriske figur i højre side af maleriet *Botanisk konfrontation*, siden kaldt *Botanisk metamorfose* fra 1936-37, der kan ses på AROS, Århus Kunstmuseum. I 1994 erhvervede Vejen Kunstmuseum på auktion en udateret Richard Mortensens tuschtegning (inv. VKV 874), hvor man også ser de Jens Lund

For oven til venstre ses Richard Mortensens maleri, "Objekter mellem nat og dag. Tredje gang". Fra efteråret 2010 langtidssdeponeeres det på Vejen Kunstmuseum fra Louisiana. Mortensens maleri til højre, "Objekter mellem nat og dag. Fjerde gang" kom i 1971 til Vejen Kunstmuseum som gave fra Ny Carlsbergfondet. For neden ses Jens Lunds "Levemands-Blomster" udført i Paris 10. nov. 1898, trykt 1899 i "Forvandlede Blomster".

Torben Hardenbergs "Objekt" fra 1987 er i januar overdraget fra Statens Kunstfond til Vejen Kunstmuseum.

inspirerede organiske former. Som det nyeste skud på stammen har Vejen Kunstmuseum i slutningen af februar 2010 modtaget brev fra Louisiana-museet om en langtidsdeponering i Vejen af deres Richard Mortensen maleri fra 1935, *Objekter mellem nat og dag. Tredje gang*. Det sker i forbindelse med at Louisiana har valgt at deponere en lang række værker fra deres samling af ældre dansk kunst til 15 af landets kunstmuseer.

Om baggrunden for deponeringerne fortæller Louisiana: "...i midten af 1960'erne ændrede Louisianas grundlægger Knud W. Jensen fokus og begyndte i stedet at indkøbe og prioritere international moderne kunst til museets samling. Den righoldige samling af dansk kunst er på mange måder ikke kommet ordentlig til sin ret på Louisiana igennem de senere år... det er Louisianas håb, at de deponerede værker hermed får mulighed for at opnå en større synlighed, samt at et meningsgivende supplement af værker kan bidrage til at styrke de enkelte kunstners præsentation på andre institutioner." Det er netop det, der sker i Vejen, for takket være deponeringen fra Louisiana og den testamentariske gave fra Ib Geertsen bliver der nu basis for at lave en opstilling, der dokumenterer forbindelsen mellem Richard Mortensen og Jens Lund. Værkerne bliver først ophængt i Vejen sidst på året 2010, da Louisiana hen over sommeren (26.6.-26.9.) viser deres "gamle samling" i sin helhed inden de mange værker rejser ud. Dertil skal Vejen Kunstmuseums Richard Mortensen maleri på rejse til Museet for Religiøs Kunst i Lemvig, hvor det i tiden fra 22. maj til 5. september indgår i udstillingen *MortenZen og den Franske Forbindelse*.

P.S. om Torben Hardenberg

I forbindelse med samtalerne omkring overdragelsen af de tre keramiske værker af Torben Hardenberg, der var omtalt i sidste nummer af K.O.T., nævnte kunstneren, at der hos Statens Kunstfond - ud over den fine kamæleon, som i december 2009 kom til Vejen - også var et ganske særligt objekt, et skrøbeligt mindeskrin. Det har Kunstfonden besluttet at lade følge de øvrige værker, så der nu er en samling på fem Hardenberg-værker på Vejen Kunstmuseum. Kom og se dem i en montre i Keramiksamlingen!

Disse tre krukker af Hans og Birgitte Börjeson fra 1993-95 er overdraget fra Statens Kunstfond til Vejen Kunstmuseum, og får nu deres plads på rådhuset i Vejen.

Hans og Birgitte Börjeson keramik på rådhuset i Vejen

Periodevis udbyder Statens Kunstfond til landets kunstmuseer en liste over værker, som udvalgene har indkøbt, og som skønnes at have en varig værdi, der skal sikres. Med grundig argumentation kan museerne søge om enkeltværker. Det blev i denne omgang bl.a. til Torben Hardenberg skulpturerne og gode gaver til keramiksam-

lingen. Dér er nu ophængt et mægtigt fad af Morten Løbner Espersen, der i forvejen er repræsenteret med to store skåle, og hvis monumentale krukke står deponeret i Publikumsrummet. Kom tæt på fadet, og se, hvor delikat og eksperimenterende den fine overflade er lagt ud som et skrøbeligt islandskab.

Museet fik også værker af Nina Hole, Arje Griegst, Signe Højmark og ægteparret Hans og Birgitte Börjeson. Det er dem, der i 1999 udførte den keramiske skiltning, der går fra Vejen Station til Vejen Kunstmuseum – de nedfældede saltglaserede stentøjsbrosten smykket med pile, bogstaver eller tre-stavelser-ord som mar-ci-pan, ka-pi-tal og medal-jon. Fra Statens Kunstfond er kommet værker, der viser en helt anden side af deres virke, tre mægtige stentøjskrukker. I løbet af foråret bliver de døgn-tilgængelige, og får plads til glæde for alle på travetur gennem byen. De bliver opstillet i indgangspartiet på Vejen Rådhus, helt fremme i vinduet til venstre for hovedindgangen. Måske man så får lyst til at gå "skattejagtsudflugten" fra perrontunnelen ved stationen til museet og se, hvor mange forskellige bud de har på pileformer og anden dekoration af brostensformen.

Da arbejdet med keramikskiltningen gik i gang i 1999, viste det sig, at kunstnerne allerede var repræsenteret i Vejen. Birgitte Börjeson er i familie med Charlotte Busk, enke efter sagfører Harry Busk, der i lange tider var Vejen Kunstmuseums aktive bestyrelsesformand. Til ægteparret Busk udførte Hans og Birgitte for mange år siden mosaikken over døren til Busk'ernes hjem i Nørregade 45. Til glæde for alle er dér indfældet den tro keramisk kopi af en af mosaikkerne fra Ravenna i Italien!

De kvindelige kunstnere i tiden omkring 1900

Gradvist lykkes det at få udvidet præsentation af gode værker udført af Niels Hansen Jacobsens kvindelige samtidige. Som gave fra Gertrud Ehrenreich modtog museet allerførst i april 2009 en stol, der er udført efter forlæg af Anna E. Munch til hendes mor, Amalia Munch. Dennes sammenslyngede initialer er skåret ud midt for oven på stoleryggen. Ydersiden af øreklapperne og det yderste af armlænene er forsynet med trækroneformede dekorationer, der for neden afsluttes med små grene, der buer ind mod "stammen". Kronerne er udskåret med stiliserede blade og bær.

Ved overdragelsen var stolen betrukket med orangerødt stof fra 1960'erne. Nedenunder var der en strimmel mørkegrønt betræk. Hos tekstileksperten, Silke-Annet i Farum, lykkedes det at finde et stykke udsøgt uldstof i nøjagtig den rigtige tone. Stol og stof blev overdraget til Konserveringscenteret i Ølgod, hvor den dygtige møbelmand, Harald Thrane, omhyggeligt har "genoplivet" møblet, der under bunden er blevet forsynet med nye lister og bånd til opspænding. Slutteligt har en god møbelpolstrer monteret det grønne stof. Stolen ser nu ud som den må have gjort på Amalia Munchs tid. Bemærk de fine udskæringer af de sekskantede ben med dekorative bladborter for neden.

Hans og Birgitte Börjesons mosaik over døren til Nørregade 45 i Vejen.

Anna E. Munchs stol til hendes mor, Amalia Munch, er kommet til Vejen Kunstmuseum som gave fra Gertrud Ehrenreich.

Som gave fra Jytte Hjuler har museet fået Suzette Holten Skovgaards akvarel af en tulipanbuket.

På Harald Slott-Møllers dobbeltportræt ses til venstre billedhugger Anne Marie Carl Nielsen og til højre Suzette Holten, født Skovgaard.

Allerførst i juni 2009 modtog museet fra Jytte Hjuler en akvarel af Suzette Holten (1863-1937) – Niels og Joachim Skovgaards søster. Den kom til samlingen i forlængelse af, at samme giver under Elise Konstantin-Hansen udstillingen havde foræret museet en broderet pude udført efter forlæg af Suzette Holten. Den har fået sin plads i en stol i Hansen Jacobsens stue. Sommergaven er et studie i blyant og akvarel af en vase med fuldt udsprungne tulipaner. Nederst til venstre ses kunstnerens karakteristiske lodrette sammenslyngning: *SCHfS 1902*, der står for *Suzette Cathrine Holten født Skovgaard*. Akvarellen er nu ophængt for enden af Gallerigangen til højre for det, der formodes at være Harald Slott-Møllers portræt af Anna Maria Carl Niensens søster. Gaven førte til genoptagne studier for at få afklaret, om den ene af kvinderne på det Harald Slott-Møller dobbeltportræt (1890-91), der hænger til højre for blomsterstudiet, virkelig skulle være Suzette Holten, som det fremgik, da maleriet blev erhvervet i 2007.

Billedhugger Anne Marie Carl Nielsen (1863-1945) voksede op som proprietærdatter på en gård ved Sønder Stenderup. På dobbeltportrættet er hun malet med ansigtstræk, der tydeligt kan genkendes fra andre portrætter af hende. Kvinden til højre er sværere at bestemme. Studier i *Kort & Billedsamlingen* på Det kgl. Bibliotek afslører, at Suzette, der på det tidspunkt endnu hed Skovgaard, med sikkerhed har siddet model. Andre fotografier fortæller, at de to kunstninder har stået hinanden nær – bl.a. er der et foto af Suzette Holten på besøg hos Anne Marie Carl Nielsen, der sidder med et af sine børn som spæd – måske i tiden omkring 1891, da datteren Irmelin blev født, eller måske 1893, da datteren Anne Marie kom til verden (senere gift Telmányi, grundlæggeren af det legat, som ovenfor omtales tildelt Tine Hecht-Pedersen!). I Kvindebiografisk Leksikon skriver kunsthistoriker Claudine Stensgaard Nielsen, at Suzette Holten i 1899 udførte et portræt af komponisten Carl Nielsen, ligesom hun lavede titelbladet til hans klaverpartitur til *Saul og David* samt til *Helios-Ouverturen*.

Skulle der være læsere, der har kendskab til værker af Suzette Holten/Skovgaard, har alle oplysninger stor interesse. Kontakt venligst museumsleder Teresa Nielsen på mail: teni@vejenkom.dk, eller læg besked på museet. På sigt vil Vejen Kunstmuseum i samarbejde med bl.a. Skovgaard i Viborg gerne lave en udstilling med værker af både Suzette og hendes bror Niels, der tæt på Vejen er repræsenteret med sit absolutte skulpturelle hovedværk, *Magnusstenen*, som i 1898 blev afsløret i Skibelund Krat. ■

Suzette Holten har tegnet forlæg til puden. Mønster og materialer kunne købes hos Agnes Fink i Kolding. Den har sin plads i Hansen Jacobsens stuer i den nordlige ende af museet.

KUNSTFORENINGENS KOMMENDE ARRANGEMENTER

Af Frode Bertelsen, formand

11. september: Sensommerudflugt til Herning og Silkeborg

Vi skal se det nye museum, *HEART Herning Museum of Contemporary Art*, tegnet af den verdensberømte amerikanske arkitekt Steven Holl, som vandt projektet i konkurrence med fem andre internationale arkitektfirmaer. Resultatet af Steven Holls arbejde er blevet modtaget med begejstring, ikke mindst af en af projektets hovedkræfter, museumsdirektør for *HEART*, Holger Reenberg. Der bliver en guidet omvisning. I Silkeborg skal vi besøge *Museum Jorn*, Silkeborg (nyt navn for Silkeborg Kunstmuseum og Asger Jorns Samlinger), der i marts 2010 slår dørene op for et nyt museum med en ny formidling af Asger Jorns samling. Frokost får vi på landevejskroen fra 1871 *Signesminde Kro* nord for Silkeborg, hvor vi får en frokostbuffet med kolde og lune retter. Bliver der tid, besøger vi måske en udstilling mere i Silkeborg. På vejen ud ser vi ved Brande Højskole Bjørn Nørgaards skulpturelle brønd fra 2002, *Odins Øje*.

HEART Herning Museum

Museum Jorn, Silkeborg

8. - 15. maj 2011: 8 dages busrejse til Wien

På udturen arbejdes der med en overnatning i Leipzig for at se *Museum der bildenden Künste Leipzig* med den righoldige samling af skulpturer, malerier og grafik af Max Klinger. I Wien vælger vi et hotel så centralt som muligt. Under opholdet bliver der en sejltur på Donau til Bratislava, en aften i *Musikverein* og dertil besøg på byens mange museer. På hjemvejen besøger vi Dessau for at se Bauhaus skolens bygninger fra 1925-26, den verdensberømte skole, der kom til at betyde så meget for udbredelse af funktionalismen.

2. september 2010 kommer lektor Bent Iversen og fortæller om: Wien - kejserby, kulturby og hovedstad i en moderne stat.

Ovennævnte er under planlægning og ændringer kan forekomme.

Vi regner med at kunne bringe det færdige resultat i K.O.T. august 2010. I er altid velkomne til at ringe 75362192 eller mail karenfrode@vejenet.dk for at få de sidste nyheder. ■

Fotograf Ole Akhøj giver os en fin oplevelse af Rødhættes og ulvens selskab i dukkehuset, der siden 2003 har haft sin faste plads i Vejen Kunstmuseums Publikumsrum.

NYTTEPLANTERNE, DET SMUKKE UKRUDT, GIFTEN OG KULTURDYNGEN

Ursula Munch-Petersens keramiske relief på Vejen Gymnasium

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Ursula Munch-Petersen har en særlig tilknytning til Vejen, hvor hendes første retrospektive separatudstilling vistest på kunstmuseet i 1997, samme år som hun udførte Vejen-urtepotten. I samlingen er hun repræsenteret med en del værker, heriblandt dukkehuset, der er blevet en meget afholdt og helt integreret del af Børnehjørnet i museets Publikumsrum.

Op til markeringen af Vejen Gymnasium og HFs 25 års jubilæum, sommeren 2005, indledtes processen, der i efteråret 2007 endte med en stor reliefuldsmykning. Skolen ønskede et kunstværk, der skulle markere jubilæet. Med afsæt i det berømte bysbarn, billedhuggeren og keramikeren Hansen Jacobsens virke var det oplagt at tænke på en keramisk udsmykning. Ursula Munch-Petersen besøgte skolen i februar 2005 og besluttede, at hun ville arbejde med de neutrale vægflader omkring kantine-lugen, skolens "hjerter", hvor eleverne dagligt flokkes i frikvartererne. Med god støtte fra især Ribe Amts Kunststudvalg og Ny Carlsbergfondet blev arbejdet sat i gang.

Om relieffets tilblivelse mindes rektor Asger Dyhrmann: "Ursula tilbragte mange timer på gymnasiet med mange kopper kaffe, inden

hun besluttede sig. Hun sad og fornemmede atmosfæren, skolens rytme og fulgte med i eleveres og læreres kommen og gåen. Kantinen repræsenterer på mange måder et særdeles konkret fælles mødepunkt, så vi er glade for, at hun valgte at placere udsmykningen uden om den. Da jeg fortalte eleverne om det planlagte kunstværk var den umiddelbare reaktion: *Det var mange penge, der er da meget andet vi hellere vil ha'.* Nu var det en jubilæumsgave, vi fik af sponsorer, så eleverne blev ikke snydt for noget andet. Elevernes opfattelse blev dog flyttet, da Ursula stillede sig op foran det færdige kunstværk og fortalte om, hvad ideen var. Efter klapsalverne at dømme blev eleverne her klar over, at de havde mødt ægte kunst og en ægte kunstner.

Det er ikke mange besøgende, vi har haft på skolen, der ikke er stoppet op ved *Køkkenhaven*, som Ursula har kaldt det. Man får hele tiden øje på noget nyt, selv om det nu er blevet en del af dagligdagen. Ligeledes bruges det i undervisningen, sikkert mest i billedkunst, og her har vi stor fornøjelse af en video med Ursula, hvor hun står foran kunstværket og fortæller om dets detaljer."

Resultatet blev et kunstværk, der samtidig står som et politisk *statement* i den aktuelle klima- og miljødebat. Om udgangspunktet fortæller Ursula Munch-Petersen: "Alt hvad vi spiser kommer fra jorden – nogen kalder det derfor Guds gaver, og planteverdenen er først i fødekæden. ... Til højre for kantinelugen vises jorden lagdelt. Det betyder tiden, som har lagret sig i historisk orden med forsteninger og andre spor af levet liv. ...

Til venstre for lugen ses en bunke jord med brudstykker af det, som vi kender fra den kulturelle verden. Her er alt blandet sammen..."

Indledningsvis havde kunstneren skitseret en frise over kantinelugen. Den endte i stedet under, og blev som den første del af projektet afsluttet op til sommerferien 2006. Modellering og brænding af denne del af det store relief er foregået på Statens Værksteder på Gammel Dok, København. Her er med mange års erfaring arbejdet i kontrasten mellem den rå stentøjsflade og de glaserede reliefbilleder. Ind imellem er der tekniske raffinementer som "vandlommerne" - små fordybninger, hvor Ursula Munch-Petersen har arbejdet med et dybt lag klar, vandig glasur; nøjagtig som i de to reliefværker *Dråbe* og *Klat* fra 2004 i Vejen Kunstmuseums samling. Med botanisk nøjagtighed har hun modelleret og glaseret grøntsager - nytteplanter som tomater og kartofler - fra rod over stængel til blade og blomster. Bogstav for bogstav er deres navne præget med gamle metalstempler. Mellem dem har hun indflettet det smukke ukrudt forsynet med sirlige prentninger af de poetiske navne. Yderst til venstre har hun modelleret en ophobning af dunke med ukrudtsmiddel - en kommentar til en disharmonisk del af vores forhold til naturen: "I køkkenhaven manipulerer vi med planterne, som vi spiser. Vi bestemmer helt diskriminerende, hvad som får lov til at blive og lov til at vokse, mens de mindre spiselige planter, de såkaldte ukrudtsplanter, rives op. Vi er blevet så dygtige, at vi kan slå alt det ihjel, som vi ikke kan spise eller sælge. Samtidig med at vi forgifter *Ærenpris* og *Tusindfryd*, kører store lastbiler over landegrænser med sejlivet kontorbeplantning - planter uden navn, som skal bringe naturen ind på arbejdspladser og skoler. Men vores forfædre gav ukrudtet navne som *Hyrdetaske*, *Forglemmigvej* og *Grine til Middag* - de må trods alt have holdt af det besværlige skidt."

Ursula Munch-Petersens to relieffer, "*Dråbe*" og "*Klat*" har siden 2004 været en del af Vejen Kunstmuseums samling.

De store relieffelter til højre og venstre for kantinelugen er udført ved Tommerup på Fyn i det keramiske værksted hos Esben Lyngsø Madsen og Gunhild Rudjord - det fantastiske sted, hvor landets billedkunstnere har mulighed for at udføre store og små værker i en levende dialog med dygtige keramikkyndige fagfolk. I venstre side har Ursula Munch-Pedersen modelleret den lagdelte jords modsætning; en høj der rummer vilde, sammenfiltrede spor fra mange kulturer - en skattekasse, der kunne være en alternativ kulturkanon for nysgerrige elever og andre gæster. Kulturdyngen fremtræder med en mat, mørk overflade brudt af enkeltfigurer fra fjern fortid til nutid. Om elementerne skriver hun: "Mange af de ældste guder var frugtbarheds- og jordgudinder, som Venus fra Willendorf, 27.000 år før Kristus, slanged gudinden fra Kreta 1600 år før Kristus og vandgudinden Anahita, mor til alle andre guder ifølge ældgammel iransk folkereligion. ... Den keltiske kristendom, blev dyrket i Norden i 3-400 år inden Ansgar omvendte os til den pavelige katolske kristendom. Kelternes kultur var mundtlig, så jeg har ikke kun-

net modellere Brigid. Den keltiske tro kunne integrere Jesus - ligesom man mange steder i Indien med glæde sætter endnu en ny gud på alteret, for dermed at blive rigere end før. Jesus peger på himlens fugle og markens liljer. End ikke Salomon i al sin pragt er klædt som de. ... Der er en hilsen fra Kina i form af en blå stentøjskrukke - fra araberne en stump af et maurisk flisemønster - en indiansk dansende abe - og en etruskisk husformet urne. Jeg har modelleret disse forskellige kulturrester ind i jordbunken. De ældste nederst - og øverst i jordbunken sidder et barn ovenpå menneskehedens historie og tænker over livet - og fremtiden. Kulturerne ligger begravet i jorden. Når vi finder resterne, snakker de til os om mennesker, der har levet, elsket, drømt og sørget - akkurat som os selv."

Efter opsætningen af udsmykningens tre hovedfelter tilførte Ursula Munch-Petersen den i II. time nogle nye elementer. Hun var ikke helt tilfreds med afslutningen af højre side. I sit værksted på Møn modellerede hun tre krager. For oven mildner de overgangen til de stramme vandrette lag ved at hun har tilført en stribe grønsvær, som to af dem står på, mens den tredje kommer flyvende lidt længere borte på væggen.

1. Mammut
2. Kinesisk krukke
3. Skellet
4. Venus fra Willendorph
5. Etruskisk husformet urne
6. Persisk frugtbarhedsgudinde fra Luristan
7. Græsk tempel
8. Buddha
9. Egyptisk tavle
10. Frugtbarhedsgudinde fra Kreta
11. Jesus
12. Helleristning
13. Steøkse
14. Solen
15. Runesten
16. guldmønter
17. Sydamerikansk abemønster
18. Maurisk flise
19. En bog
20. Et stykke tallerken
21. Murværk
22. Fladskærme
23. Olietønder
24. Fragment af et komfur
25. Barnet tegner FREMTIDEN

I Vejen Gymnasiums store, åbne centralrum med det rare ovenlys går det keramiske relief perfekt i samspil med de mægtige røde murstensflader. Her har elever og lærere fået et værk, der med sin billedrigdom, farver og stoflighed taler til mange sanser. Mens de står i kø ved kantinelugen, kan de lade hånden stryge over de keramiske overflader og mærke den bearbejdede jord. Centralrummet træder man ind i direkte fra skolens hoveddøre, og i hverdagen er rummet også tilgængeligt for udefrakommende, der måtte have lyst til at se relieffet – husk blot at vise hensyn, om undervisningen er i gang...

P.S. Afslutningsvis kan det nu fortælles, at Ursula Munch-Petersen her i 2010 atter bliver aktuel i det jyske. Hun er blandt de udvalgte kunstnere, der bidrager til Statens Kunstfonds projekt *Kunst langs Hærvejen*. Hvor mange lokale indbyggere har mon tænkt over, at Vejen Kunstmuseum er det eneste kunstmuseum, der ligger direkte på *Hærvejen*, der går lige nord-syd gennem byen som hovedgaden, Nørregade-Søndergade! Hun bidrager med keramiske billedfortællinger som relieffet i Vejen. Men i disse nyeste felter har hun i piktogramform sat sig for at fortælle om maden, redskaber m.m. fra de århundreder og årtusinder folk har vandret ad *Hærvejen*. ■

HELDAGSUDFLUGT TIL RUDOLPH TEGNERS- OG J.F. WILLUMSENS MUSEER

Lørdag den 5. juni 2010 - omtalt i sidste nummer af *Kunst omkring Trolden*

PROGRAM

- 07.45 Afgang fra Ludvig Schrøders Vej 10, Askov.
- 08.00 Afgang fra Vejen Banegård, mulighed for langtidsparkering ved posthuset.
Kaffepause ved Storebælt, hvor vi har kaffe/te og brød med.
- 11.30 Ankomst Rudolph Tegnens Museum, Dronningmølle.
Museumsleder Teresa Nielsen er med på turen, og fortæller om Rudolph Tegner i bussen på udturen.
Frokost: Er vejret fint, spiser vi en sandwichbolle i det fri.
Drikkevarer kan købes i bussen.
Om vejret tillader bliver der for interesserede mulighed for en vandretur gennem *Rusland*, fredningen omkring museet - har det interesse, husk da gode travesko.
- 14.00 Afgang fra Rudolph Tegnens Museum.
- 15.00 Ankomst til J. F. Willumsens Museum, Frederikssund, hvor der er aftalt en rundvisning.
Der afholdes den 13. april på Vejen Kunstmuseum foredragsaften ved kunsthistoriker Lise Burgaard om J. F. Willumsen og hans kunst - se næste side.
- 17.00 Afgang fra J.F. Willumsens Museum.
- 18.30 Ankomst til *Restaurant Sommerlyst - Den gamle Jagtkro*, som ligger smukt i en stor bøgeskov syd for Korsør. Der vil blive serveret den store aftenbuffet med kolde og varme retter samt ost og desserter.
- 22.15 Vi forventer at være hjemme i Vejen omkring kl. 22.15.

Deltagerpris: 550 kr. for medlemmer og 600 kr. for ikke medlemmer.
Prisen er inkl. bus, entreer, formiddagskaffe med brød, sandwichbolle, eftermiddagskaffe og aftenbuffet på *Den gamle Jagtkro*.

Tilmelding til Frode Bertelsen på tlf. 75362192 eller på mail:
karenfrode@vejen-net.dk.

Da interessen for turen er stor, er det klogt at tilmelde sig snarest.

Når man har sikret sig en plads i bussen, indbetales deltagerprisen på vores konto i Danske Bank: reg. nr. 9672 kontonr. 8715633851. ■

J.F. WILLUMSEN SOM KUNSTNER OG MENNESKE

Foredrag tirsdag den 13. april kl. 19.30 på Vejen Kunstmuseum

Af kunsthistoriker Lise Burgaard

J.F. Willumsen er eneren i dansk kunst, der i dag inspirerer mange af de yngre kunstnere. Han blev født i København i 1863 og døde i Sydfrankrig i 1958. Hele sit liv arbejdede han flittigt både i Danmark og på sine mange rejser. Nysgerrigt udfordrede han sig selv og sin samtid med værker indenfor maleri, grafik, keramik, skulptur, fotografi og arkitektur.

Han var et lidenskabeligt menneske med sans for farvernes kraft, og han var et søgende menneske, der spurgte efter svar på de store spørgsmål om livet og døden. I værkerne, der afspejler hans livsforløb, viser han en erfaringsvej fra "Urtilstanden Kaos til Højdepunktet af Frigørelse". Sådan skrev han i sin notesbog, da han som ung og nygift boede i Paris i 1890'erne. Det var i 90'ernes Paris, at den unge symbolistiske kunstnergeneration slog sine streger - og det var her, han gjorde bekendtskab med bl.a. Paul Gauguin.

Foredraget følger udviklingen af hans kunst med fokus på hovedværkerne *Jotunheim*, *Det store Relief* (som er med i Kulturministeriets billedkunstkannon), *En Bjergbestigerske*, *Venedig-billederne* og *Trilogien*. I breve, dagbøger og erindringer, som findes på J.F. Willumsens Museum, skriver han om arbejdsprocessen og sine overvejelser over kunstens nødvendighed. De giver, sammen med værkerne, et spændende indblik i kunstnerens livsfaser, som paralleliseres med alkymisterne og psykologen C.G. Jungs beskrivelse af en menneskelig udviklingsproces.

Trilogien - tre store malerier, som Willumsen maler da han er i 70'erne - fortæller om en livslang

fascination af bjerget som symbol på en indre erkendelse. I første billede lader han sig falde mod den mørke bjerghule - dernæst ligger han mediterende med bind for øjnene inde i hulen - for i sidste billede at stige mod de kosmiske højder forenet med sin huntigerkrop! Tre ganske enestående billeder i kunsthistorien.

De æstetiske øjne kommer ikke langt med disse billeder, men ser man på de dybere psykologiske lag i det kunstneriske udtryk gennemlevs en række grundsymboler: Foruden bjerget, kvinden og symboler på selvet finder man tillige træet, havet, ilden og korsformen. Symboler, der havde - og har - en gennemgribende og forvandlende virkning.

"Det er med Kunst som med Religion, Selvet ophæves; man interesserer sig for noget, der ligger udenfor Én selv." J.F. Willumsen, 1920. ■

Lise Buurgård er kunstterapeut og mag.art. i kunsthistorie. Hun har været leder af Vestjyllands Kunstmuseum i Tistrup og har bl.a. skrevet: *J.F. Willumsen. Bjerget. Kvinden. Selvet.* Odense Universitetsforlag, 1999.

MOGENS BALLINS VÆRKSTED

Foredrag ved Christian Rauh Oxbøll
den 20. april kl. 19.30
Udstilling på Vejen Kunstmuseum
den 19. juni – 15. november 2010

Af Teresa Nielsen, museumsleder

Vejen Kunstmuseum har sat sig for at dokumentere Mogens Ballins Værksted, som blev oprettet 1900 og overtaget af H.P. Hertz i 1908. Metalværkstedet er både interessant som en lidet kendt side af kunstnerens virke, men i dag også fordi det var vækstcenter for senere, internationale berømtheder som Georg Jensen, Georg Thylstrup og Just Andersen.

I et privat album viste der sig dette foto af Mogens Ballins Værkstedets forretning i Skoubogade i København. Til højre lå konditoriet "La Glace", der fortsat eksisterer på samme sted.

Kunstnere tilknyttet Mogens Ballins Værksted

Navnet dækker over en del kunstnere ud over Mogens Ballin (1871-1914). I de første år var billedhugger Siegfried Wagner (1873-1963) kunstnerisk leder og satte sit markante præg på stilen. Det dokumenterede Vejen Kunstmuseum i 2005 i en udstilling og publikation. Gudmund Hentze (1875-1948) var også en flittig leverandør. Han havde sans for det stilfulde og en optimal udnyttelse af gode materialer – som det fremgår af hans udkast til et vægtæppe, der hænger i den lange udstillingsgang på museet. Et andet dekorativt talent, Georg Thylstrup (1884-1930), startede som sølvmedelærling på værkstedet. Tilknytning var også billedkunstnere som Ballins nære ven, maleren Ludvig Find (1869-1945) og den mangesidede begavelse, hvis sølvarbejder siden blev synonym med Georg Jensens værksted, Johan Rohde (1856-1935). Det lykkedes også Ballin at få produktionstegninger fra J.F. Willumsen (1863-1958), men det blev kun til én vase. I værkstedets bøger nævnes endvidere: Frk. Hofmann, formodentlig Hanna Hoffmann (1858-1917), Fr. Constantin-Hansen, formodentlig Elise Konstantin-Hansen (1858-1946). Dertil har kunsthistoriker Christina Rauh Oxbøll opdaget, at værkstedet som unikaværker omkring 1902 levrede dørgreb til Posthusbygningen, Kannikegade 16 i Århus efter tegninger af Hack Kampmann (1856-1920) og Karl Hansen Reistrup (1863-1929).

Omkring 1901 blev Georg Jensen (1866-1935) ansat på værkstedet - mere som håndværker end som kunstner. Hans navn kan i hvert fald kun knyttes direkte til få af værkstedets produkter. Efter udbytterige læreår, etablerede han i 1904 sit nu verdensberømte værksted.

Da Ballin afhændede virksomheden efter sin hustrus død i 1907, kom nye navne til som: Martha Ahrenberg Hertz (1884-1858) og Hans Peter Hertz (1887-1949). Hos dem virkede Just Andersen (1884-1943).

"Hver 8. Dag" trykte i 1903 foto fra Foreningen for Dekorativ Kunsts udstilling på Nikolaj Plads. Til højre ses Mogens Ballin. Herren til venstre må være Gudmund Hentze. I baggrunden anes hans gobelin-karton, som fra Siegfried Wagners efterkommere nu er i samlingen på Vejen Kunstmuseum!

I værkstedets fortegnelser står navne, som det ikke med sikkerhed har været muligt at identificere. *Arkitekt Madvig* dækker formodentlig over *Einar Madvig* (1882-1952), men hvem var *Rasmus Christiansen* (maleren?), *E. Gross*, *Hohlenberg*, *Frk. Kayert/Kajert*, *Løvgren*, *Arkitekt Poul Madsen*, *Frk. Ni*. eller *Ottesen*? Skulle nogen have svar, hører Vejen Kunstmuseum meget gerne fra dem!

Baggrunden for Mogens Ballins Værksted

Mogens Ballin fik mulighed for at forfølge sine kunstnerdrømme og fik privatundervisning frem til studierejsen i 1889 til Paris. Gennem sin danske fransklærer, Mette Gad, mødte han i Paris dennes mand, den stormombruste alsidige billedkunstner Paul Gauguin (1848-1903). I 1891 opstod et nært venskab med den hollandske maler, Jan Verkade (1868-1946). De tog på studietur til Bretagne, og Ballin blev en del af kunstnergruppen *Les Nabis* (Profeterne). I Bretagne mødte de katolicismen, og blev begge inspireret til deres rejser til Italien, hvor de konverterede – noget af en omvæltning fra det jødiske hjem Ballin var opvokset i.

I minderne om deres første møde beskrev hans nære ven, forfatteren Johannes Jørgensen, Ballin med ordene: "Meget talende, med Fingrene gule af at ryge Cigaretter, docerende Symbolisme, Rosenkruzer-viddom og Swedenborgianisme, forevisende Tegninger af Forain, Plakater af Chéret, Tapeter, Lersager, japanske Farvetryk, Fotografier efter ægyptiske Tøjer". Kort sagt et engageret menneske med sans for kunst. Det afspejles også i det brev, hvor han i 1912 udbød dele af sin samling til Statens Museum for Kunst. Museet købte et nature morte af Cezanne. Ballin nævner grafik af schweizeren Felix Vallotton og af franskmændene: Daumier, Bonnard, Vuillard, Degas, Manet, Redon, Delacroix og Gauguin. Dertil kommer malerier af Roussel, Bonnard og Vuillard samt af venen Maurice Denis. Samlingen rummede også Paul Gauguins *Hyrdepige fra Bretagne*, der i dag hænger på Ny Carlsberg Glyptotek.

Som nygift vendte Mogens Ballin i 1899 hjem til København. Boligen indrettede han med møbler efter egne tegninger – enkelte vises på udstillingen. Deres fremstilling førte til tankerne om etablering af et metalværksted. Kredit fik han hos sin far, grosserer og fabrikant Hendrik Ballin. Opstartslokalerne lejede han hos ungdomsvennen, bryggeridirektør Benny Dessau. Først på året 1900 startede værkstedet i det nedlagte glasværk på Tuborg Havn. Samtidig åbnede salgsafdeling tæt på Strøget i København i Skoubogade nr. 1 – til højre lå konditoriet *La Glace*, der fortsat drives på samme sted.

I pagt med strømningerne fra den engelske *Arts&Crafts* bevægelse beskrev han ved juletid 1899 sine tanker om værkstedets produktion: "Jeg vil lave Brugsgenstande – af smuk Form, udført i Bronze, Tin, poleret Kobber og andre billige Materialer; det er min Agt at lave Ting, som selv den allermindste Pung kan betale, Folkekunst – og ikke raffineret Kunst for

Sommeren 1900 lagde værkstedet alle kræfter i en pragtdøbefont til Hellerup Kirke. Siegfried Wagner havde sikret opgaven. Til en bekendt skrev Ballin: "Fonten er støbt i Tin og Messing, Kummen i Tin og Foden dels i Tin, dels Messing, Kanden er i Tin med Indskrift og tre Fisk Indlagt i Messing. Virkningen af dette Arbejde, som har beskæftiget hele Værkstedet i halvanden Maaned, er saare god og original – men selvfølgelig taber

rige Parvener. Som De ser, er det lidt engelske Ideer, jeg bygger på: William Morris, John Ruskin og deres Fæller har vist mig Vejen..."

Som mange af landets kunstnere tog Mogens Ballin fra 1901 del i *Selskabet for dekorativ Kunst*, og bidrog ved deres udstillinger. Der var grøde i kunsthåndværket, som man gjorde status over på den store forårsudstilling på Kunstindustrimuseet i 1901. Mogens Ballins Værksted dominerede, og havde allerede da oparbejdet et stort sortiment. Der blev lagt ambitiøst ud med brug af forskellige metaller som messing, sølv, kobber, tin, bly og messing – gerne tilført uhøjtidelige materialer som lapis lazuli, perlemor, rav eller emalje. Grundformerne figurerer ofte i forskellige materialer fx både i bronze og messing eller både i tin og bronze.

Mogens Ballin havde mere end nationale ambitioner. Første mål blev Tyskland, hvor tidsskriftet *Dekorative Kunst* i april 1902 trykte Johannes Jørgensen artikel om værkstedet. Dets produkter blev udstillet i Berlin i det toneangivende galleri *Keller & Reiner* (indrettet af Henry van der Velde) samt vist på *Nordische Kunstausstellung* på Kaiser Wilhelm-Museum i Krefeld i efteråret 1902.

Virksomheden voksede, og der blev brug for nye, større lokaler. I løbet af 1903 blev der på Nordre Frihavnsvej 19 (senere: Ndr. Frihavns-gade) på Østerbro indrettet værksted med helt ny gas- og vandforsyning til de omkring 30 ansatte.

Til Jan Verkade skrev Ballin i vinteren 1904: "Jeg længes efter mit Malerliv, og jeg brænder af længsel efter at begynde igen ... jeg har aldrig haft megen Energi, og nu er jeg optaget af saa Mangt og Meget i Forretningen og i Familien, at min Aand kun har liden Frihed – og dog faar jeg ikke meget udrettet; jeg maa løbe fra Værkstedet til Butiken og jeg maa ustandseligt konferere med Værkføreren, saa jeg faar ikke tegnet meget – jeg duer ikke til meget for Tiden; Forretningen gaar betydeligt frem, men Fortjenesten ligger stadig langt borte. Stadig den samme Vise: Forretningen er for god at lade gaa – og ikke god nok til at gaa. Det er ogsaa vanskeligt; Kunstindustri begynder at kede mig, og jeg afskyr den købmandsmæssige Side".

Hertz og Ballin

Efter hustruens død i 1907 blev værkstedet afhændet, men sortimentet blev holdt ved lige. Et nyt stempel kom til. MB-mærket blev til et HB, der kan læses som H.P. Hertz og Ballin, men med afstanden mellem B'ets buer kunne det også være en forening af H, P og H, hvor H'ets vandrette streg fortsætter nedad i en bue. Nordrefrihavns-gadeværkstedet fungerede til 1920, da det flyttede til Frederiksberggade 14. Forretningen i Skoubogade formodes at være lukket omkring den tid.

Foto fra omkring 1903 af værkstedets medarbejdere. Mogens Ballins barnebarn har identificeret følgende: 1. Gravør Baruch Griegst. 2. Gravør Alba Lykke, senere gift med Just Andersen. 3. Sølvmed Thabita Nielsen, senere gift Schwenn. 4. Ciselør Wilhelmine Oppenheim, senere gift med Jais Nielsen. 5. Mogens Ballin og som nr. 6. sølv-smedelærling Georg Thylstrup.

Vejen Kunstmuseum og Mogens Ballins Værksted

I museets faste udstilling står en jugendstil-vitrine med værker fra Mogens Ballins Værksted. Den afføder henvendelser fra gæster, der selv ejer stykker, samler, handler eller af nysgerrighed bare vil vide mere om værkstedet. Dets produkter dukker jævnligt op på loppemarkeder i antikvitetshandler og på auktioner. Det er tydeligt, at produktionen har været ganske stor, og er nået ud i hele landet. Dertil er "overlevelseshraten" for metalvarer væsentlig højere end for fx keramik – en tinskål tåler bedre en tur på gulvet uden de store men. Som museet oplevede det under den store Kähler udstilling i 2004, vil der med Ballinværkerne også være mange, der vil nikke genkendende med et "Sådan en stod der også hos tante Elise/onkel Peter/farmor Ellen..." Omfanget af produktionen synes dog at stå i diametral modsætning til mængden af dokumentation om værkstedet. Trods ihærdige søgen er det endnu ikke lykket at finde værkstedets arkivalske materiale. Lidt af et genembrud opstod i 2004-5 under museets forberedelser til udstilling om billedhuggerægtesparret Olga og Siegfried Wagner. I hans gemmer viste der sig vigtig dokumentation om værkstedet, ligesom skitsemateriale er dukket op hos efterkommere til andre af værkstedets kunstnere.

Database: Over 1400 værker fra Mogens Ballins Værksted

Vejen Kunstmuseums vinkel på belysningen af Ballin-værkstedets produktion har været værkerne - at søge at fortælle noget om arbejdet gennem produkterne og den tilgængelige litteratur fra perioden, samt hvad der siden er kommet til.

På Kunstindustrimuseet opbevares fire værkstedsbøger fra Mogens Ballins og H.P. Hertz' tid. Med støtte fra Kulturarvsstyrelsen har Vejen Kunstmuseum scannet bøgerne, og gjort de over 1.400 genstande søgbare i en database. Den findes på:

www.vejenkunstmuseum.dk. I øverste vandrette bjælke vælges:

Samlingen & databaser. I venstre menu vælges dernæst:

Mogens Ballins Værksted. Nu er der fri adgang til det store materiale!

Bog om Mogens Ballins Værksted

Med støtte fra fonde og Kulturarvsstyrelsen får udstillingen en publikation, hvor det for første gang bliver muligt samlet at se et bredt udsnit af værkstedets værker i gode nyoptagelser. Dertil kommer tekstbidrag fra Charlotte Christensen, der med afsæt i Kunstindustrimuseets indkøb på Verdensudstillingen 1900 skriver om metallets status i datidens Danmark. Mirjam Gelfer-Jørgensen beskriver den danske kontekst for værkstedet, og franskmanden André Cariou bidrager med en tekst om Mogens Ballin i forhold til de franske Nabi-kunstnere. Dertil følger Christina Rauh Oxbølls og Teresa Nielsens introduktion til værkstedet, biografier om de involverede kunstnere og en litteraturfortegnelse. ■

Disse tre værker i tin er udført af billedhugger Siegfried Wagner for Mogens Ballins Værksted. Vasen til venstre tilhører Sønderjyllands Kunstmuseum, men er deponeret på Vejen Kunstmuseum, der ejer lågkrukken. Den høje vase tilhører Kunstindustrimuseet.

MALER OG GRAFIKER OLE BJØRN PETERSEN

Udstilling på Vejen Bibliotek 22. juni – 12. august

Ole Bjørn Petersen var i 1979 medstifter af gruppen *Troldrosen*. De samlede om interessen for det grafiske tryk og havde et fælles tema, hverdagens stilleben. I sine tidlige grafiske arbejder indfangede Ole Bjørn Petersen den synlige virkelighed i brune okkerfarver, og hans malerier viste tydelig inspiration fra surrealismen og popkunsten. Man kan i 1970'erne spore en realistisk linie, fulgt af et nyekspressionistisk billedsprog i første halvdel af 1980'erne. De næste 10 år kendetegnes hans malerier af en kubistisk og fauvistisk formopløsning. Hans interesse for det realistiske motiv efterfølges af mytologiske drømmebilleder, som nærmer sig abstraktion. Figurer der svagt anes i billederne, optræder i det flade, ikke rumlige kosmos, skildret i en lys og let kolorit med øget farveintensitet.

Kilde: Weilbachs Kunstnerleksikon

Ole Bjørn Petersens hjemmeside: www.olebjoernp.dk

Ole Bjørn Petersen er medlem af: Kunstnersamfundet, BKF, Gøense-landsudstillingen. Han er repræsenteret på bl.a. Statens Kunstfond, Ny Carlsbergfondet, Kunstmuseet Brundlund Slot, Vestjyllands Kunstmuseum samt i kommuner i det Sydjyske område.

Udstillinger fra de seneste år:

- Crosstalk, Haderslev Museum 2004
- Museum Sønderjylland, Tønder 2003
- Besuch, Bruswiker Pavillon, Kiel 2003
- Museum Schloss vor Husum 2002
- Galleri Den Gyldne Løve, gruppeudst. og solo
- 2. World Festival of Art on Paper, Slovenien 2001
- Museum Sønderjylland, Kunstmuseet Brundlund Slot 2000
- Jubeludstillingen, Janusbygningen, Tistrup 2000
- og mange andre steder.

Sten Kaalø: VASER OG KRUKKER

På en gang indtrængende erindringsfremkaldende livslystmaleri og billeder der satser på at være klassisk form og farve – sådan er Ole Bjørn Petersens seneste arbejder. Det er "Vaser og Krukker" – men det er også firkanter og halvcirkler, det er vandret og lodret og det er flader – og så er det baggrunde som kaster lys ind over formerne, som en dis over tidlige morgeners blikstille landskab – ved Haderslev Fjord og i det sydlige Europa.

Men samtidig er vi jo hjemme hos os selv, foran reolen over bordet, eller foran vindueskarmen bag køkkenvasken ud imod naturen – eller såmænd foran skænken op ad væggen i typehusets spisestue. Der står de opmarcheret, disse vaser og krus, og taler til os – som skænkens vaser og krus og øvrige nips talte til os da vi endnu var børn og vi gav vaser, krus og nips liv – ligesom H.C. Andersen personificerede døde ting og sager.

Der har altid været mange muligheder, mange åbninger i Ole Bjørn Petersens maleri. Men det er blevet strammere og strammere i formen gennem årene. Nu har Ole Bjørn Petersen kæmpet sig frem til, at hvert billede står sprængfyldt, bristefærdigt i en klassisk enkelhed.

Uddrag fra udstillingskatalog i forbindelse med Ole Bjørn Petersens udstilling på Haderslev Rådhus i 2006. ■

VIND ET KUNSTVÆRK - NYE MEDLEMMER

Skaf nye medlemmer til kunstforeningen og del dine gode oplevelser med venner og bekendte!

Hvis du tilmelder et nyt medlem til kunstforeningen, deltag du i en lodtrækning om et kunstværk.

Kontingent for perioden jan. 2010 – feb. 2011 er 325 kr. for ægtepar/samboende og 175 kr. for enkeltmedlemmer.

Tilmelding til Pernille Vestergård
tlf. 75361689 eller e-mail: peve@pc.dk ■

ANNE ØSTERGAARD PÅ VEJEN BIBLIOTEK

Udstilling fra mandag den 17. maj til fredag 18. juni

Billedkunstner Anne Østergaard, Stautrup, er oprindelig uddannet billedkunstlærer, men kastede sig fra 1980 ud i grafik, skulptur, tegning og maleri på Århus Kunstakademi. Også en række studierejser er det blevet til. På den måde har hun hentet inspiration fra så forskellige steder som Rom, Syrien og Grønland. Siden 2002 har hun hvert år været på studierejse til Kunstnerhuset i Svovlvær på Lofoten.

Hun lader oftest årstiden bestemme, hvilken type arbejder hun skaber. "Om vinteren arbejder jeg mest i olie og akryl. Collager hører også under mit arbejdsfelt, da de er gode til komposition og farveleg. Om sommeren er mit foretrukne materiale derimod akvarellen, da jeg kan lide at sidde midt i det, der inspirerer mig. Det er oftest dyr, men ellers er jeg ikke karrig med motivvalget. Jeg plejer at sige, at jeg maler det, jeg ser. Det kan være alt fra naboens høns til minareterne i Damaskus", siger Anne Østergaard.

I 1998 udførte Anne Østergaard en udsmykningsopgave til Pædagoghøjskolen.

Foruden Vejen Kunstforening, deltager Anne Østergaard i *Åbne Døre* i Århus den 27. og 28. marts, påskeudstillingen i Kunstforeningen Limfjorden i Lemvig den 28. marts og 1. – 5. april. På Kulturcentret Tuskær i Fjaltring udstiller hun 4. juli – 1. august sammen med John Olsen akvareller under temaet *Dyrene, vore venner*.

Udstillingen på Vejen Bibliotek kan ses i bibliotekets åbningstid.

APRIL 2010

Tirsdag den 13. kl. 19.30

Foredrag ved kunsthistoriker Lise Burgaard om J.F. Willumsen. Optakt til udfluten til museet i juni.

Tirsdag den 20. kl. 19.30

Mogens Ballins værksted. Med udgangspunkt i forberedelserne til udstillingen, fortæller kunsthistoriker Christina Rauh Oxbøl om en central figur i dansk kunsthistorik omkring år 1900.

MAJ 2010

8.-9. maj

Sydjysk kunstforening: Malerkursus. Henv.: Jørgen Steinicke, tlf. 50952157.

Malerweekend 15.-16.

Kunst 6630: Abstrakt male- og tegnekursus ved Jette Pedersen, Årslev Henv.: Ulla Kure, tlf. 74841631.

Mandag den 17. maj – 18. juni

Udstilling på Vejen Bibliotek med malerier og akvareller af Anne Østergaard.

Søndag den 30. Kl. 8.00

Kunst 6630: Haldagstur til Fanø. Henv.: Else Schjødt Koch, tlf. 74841053.

JUNI 2010

Fredag den 4.

Kunst 6630: Deltager ved Røddingfesten med et børneværksted midt i byen.

Fredag den 5. - Grundlovsdag,

Udflugt til Rudolph Tegnens- og J. F. Willumsens Museer. Se programmet her i bladet.

Lørdag den 12. kl. 13.00

Kunst 6630: Vadehavskunstnernes udstilling i Ecco Centret. Henv.: Else Schjødt Koch, tlf. 74841053

Lørdag den 19. kl. 15

Fernisering på Vejen Kunstmuseums udstilling om Mogens Ballins Værksted. Kan ses til den 14. nov.

Tirsdag den 22. juni – 12. august

Udstilling på Vejen Bibliotek med værker af maler og grafiker Ole Bjørn Petersen

AUGUST 2010

Lørdag den 28. kl. 14

Vandretur til kunsten i Vejen, ved museumsleder Teresa Nielsen. Starter ved Vejen Kunstmuseum.

Søndag den 22. august kl. 15

Museumsleder Teresa Nielsen rundviser i Mogens Ballin udstillingen. Gratis. Alle er velkomne.

SEPTEMBER 2010

Torsdag den 2. kl. 19.30

Foredrag ved Bent Iversen: Wien, kejserby, kulturby og hovedstad i en moderne stat. Optakt til foreningens forårsrejse 8.-15. maj 2011.

Lørdag den 11.

Sensommerudflugt til Herning og Silkeborg.

Søndag den 26. september kl. 15

Museumsleder Teresa Nielsen rundviser i Mogens Ballin udstillingen. Gratis. Alle er velkomne.

**VEJEN
KUNST
MUSEUM**

Østergade 4
6600 Vejen
75360482
museum@vejenkom.dk

Museets åbningstider:
Tirsdag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Lørdag – søndag kl. 11.00 – 17.00
Mandag lukket. Gratis adgang.